

شیوه های حرام در قرائت قرآن

با توجه به نقش صوت در تلاوت قاریان و تقدس آیات الهی برخی از حالات صوتی ممنوع و حرام و بعضی جایز و مشروع می باشد.

با توجه به نقش صوت در تلاوت قاریان و تقدس آیات الهی برخی از حالات صوتی ممنوع و حرام و بعضی جایز و مشروع می باشد. برای قرائت قرآن، روش های مختلفی وجود دارد که بعضی از این روش ها ممنوع و حرام و بعضی جایز و مشروع می باشد. با توجه به اینکه شیوه های تلاوت در ایجاد فرم تحریر نقش اساسی دارد لذا به این مورد اشاره ای کوتاه می شود.

در باب تحریم های عربی باید گفت که این تحریرها مختص

موسیقی عربی است و در سرودها و قصائد دینی و تلاوت قرآن

بکار می رود. البته بعضی معتقدند که تحریرهای عربی تأثیر گرفته از ویبراسون های موسیقی غرب است و تحریرهای موجود در تلاوت فرم خاصی از تحریرها می باشد که البته به نظر می رسد، نظر قوی و متقنی نباشد. زیرا تحریم در فواصل موسیقایی نیم پرده ای تولید و تلفظ می شود که چنین مسئله ای در موسیقی غربی اصلاً موضوعیت ندارد.

اما روش های ممنوع به شرح زیر است:

در باب روشهای ممنوع در تحرک صوتی (تحریر) از پیامبر اکرم(ص) روایت مشهوری وجود دارد که به علت ارتباط این مسئله با تحریر اشاره می شود. ایشان فرمودند که قرآن نباید به این روش خوانده شود:

الف) ترجیع

در مورد این کلمه اقوال مختلفی وجود دارد. اما تعریف مشهور آن ایجاد موج در صدا و بالا و پائین کردن صدا همراه با کشش است. این حالت امروزه به عنوان چهچه شناخته شده است. این ویژگی در آواز و تصنیف بکار می رود ولی در تلاوت از محرمات است. به طور کلی هر چیزی که در شأن قرآن باشد و باعث اکرام و تعظیم تلاوت آن شود، مجاز است ولی عکس تعریف ذکر شده باشد ممنوع خواهد بود. همچنین در کنار شناخت شأن تلاوت باید اصول هر هنری شناخته شود.

ب) توح

شیوه ای از خواندن است که قاری قرآن از آن برای به گریه انداختن مستمع خود استفاده کند. در واقع طوری قرآن بخواند که دیگران از شنیدن آن گریه کنند. این حالت را در مصر با عنوان نیاچه و مداحی می شناسند. اجراء تلاوت قرآن توسط بعضی افراد ناآگاه به فن تلاوت، مصداق همین دسته می باشد.

ج) تحزین

هنگامی که قاری در هنگام قرائت از حالت طبیعی خارج شود و به قصد ریا و سمعه تلاوت قرآن کند و از شدت خشوع و خضوع نزدیک است که به گریه بیافتد به چنین حالتی تحزین می گویند که قطعاً از محرمات در تلاوت قرآن می باشد. البته استفاده از نغمات محزون مصداق این مسئله نیست. زیرا دو عنصر ریا و شیوه قرائت در آن مطرح نیست.

چ) ترقیص

تند و کند کردن قرائت کلمات و همچنین مکث بر روی حروف ساکن و به یک باره قرائت کلمه ی بعد را ترقیص می گویند. در واقع ترقیص یعنی قرائت ریتمیک که باعث ایجاد رقص در مستمع شود. در این روش به علت عدم رعایت قانون تجوید و... استفاده از آن از محرمات است.

خ) تطریب

آهنگ دادن به کلام که همراه با کشش های زیاد صدا و همچنین چرخاندن صدا در گلو باشد را تطریب می گویند. بعضی معتقدند این مسئله بیشتر با تصنیف در موسیقی ایرانی مترادف است و این روش نیز به علت عدم رعایت قانون تجوید و... از محرمات به شمار می رود. ایجاد طرب و شادی از مصادیق این دسته است. قرائت قرآن با حالت شاد، اصلاً در تلاوت موضوعیت ندارد و اگر شخصی بتواند با چنین حالتی تلاوت قرآن کند، قابل قبول نخواهد بود.

د) ترعید

ترعید به معنی لرزش صدا است و چیزی شبیه به تحریر. البته تحریر تحت اختیار خواننده است ولی ارزش تحت اختیار نیست. بعضی گفته اند تحریرهای خیلی تند ترعید محسوب می شود و بعضی نیز از آن تعبیر به لرزش فردی می کنند که سرما خورده است و بدون اختیار می لرزد. روش های غیر علمی برای ایجاد تحریر به هیچ وجه قابل قبول نیست. زیرا تحریر باید تلفظ شود و ترعید نقطه مقابل

تلفظ است. حرکت دادن دست و بدن و... برای ایجاد تحریر اشتباه است و در واقع این کار ترعید محسوب می شود. به هر حال قاریان قرآن باید ملاک خود را از تلاوت، القاء مضامین آیات الهی بدانند و این هدف والا نباید فدای هیچ چیز دیگر شود. صدای زیبا لازمه یک قرائت فنی بوده ولی به هر قیمتی نمی شود قرآن خواند زیرا شأن و منزلت کتاب الهی از هر نوشته و پیامی با عظمت تر و مقدس تر است.